

ความรู้เกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กกต. สุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม

เลือกตั้งคุณภาพ โดยพลเมืองคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 02-141-8888 www.ect.go.th

จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พระบรมราโชวาทของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
(รัชกาลที่ 9)

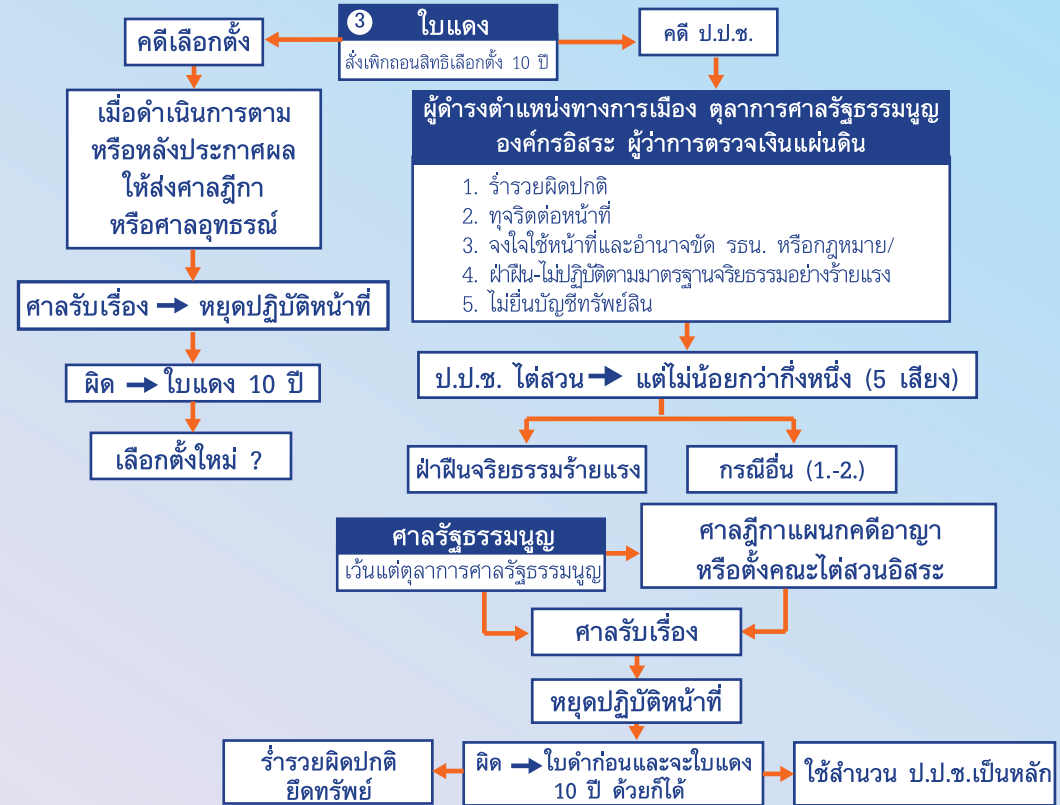

"ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี
ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด
การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย
จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี
หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง
และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ
ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้"

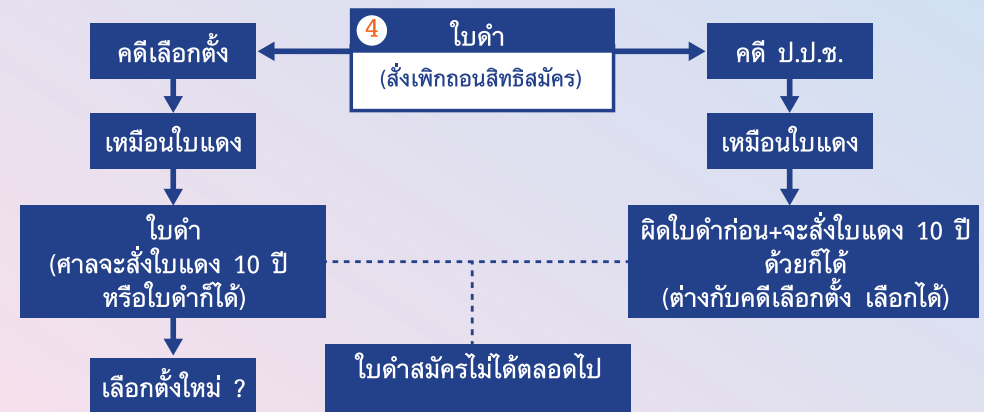

(พิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6
ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสัตหีบ จ.ชลบุรี
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 11 ธันวาคม 2512)

3 ใบแดง (สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 10 ปี)

4 ใบดำ (สั่งเพิกถอนสิทธิสมัคร)

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

1

หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

4

หน้าที่ของรัฐ

5

แนวนโยบายแห่งรัฐ

6

รัฐสภา: องค์ประกอบ หน้าที่ และอำนาจ

7

ที่มาของสมาชิกผู้แทนราษฎร

8

ที่มาของวุฒิสภา

12

คณะรัฐมนตรี

15

กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

17

การมีส่วนร่วมของประชาชน

22

การปฏิรูปประเทศ

26

การปกครองท้องถิ่น

28

หน้าที่และอำนาจที่สำคัญของ กกต.

29

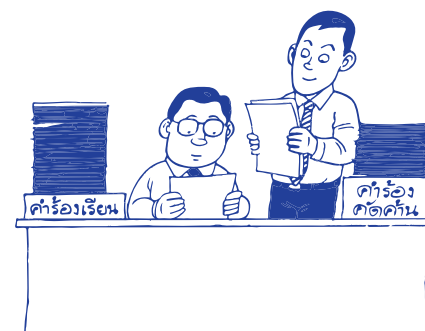
หน้าที่ และอำนาจที่สำคัญของ กกต.

หน้าที่ที่สำคัญของ กกต.

- > จัดหรือดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย
- > สั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้งหรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง การเลือก หรือการออกเสียงประชามติใหม่
- > สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร
- > ดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย

นอกจากนี้ กกต. มีหน้าที่และอำนาจอื่นๆ ดังนี้

- ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชน
- 1. สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2. ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- 3. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้ง
- 4. ให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

1 ใบเหลือง (สั่งเลือกตั้งใหม่)

ไม่สุจริตเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย กกต.มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวน
กกต. มอบหมาย กกต.แต่ละคนได้ มอบคณะบุคคลได้

ผลการสืบสวนหรือไต่สวน หรือพบเห็นการเลือกตั้ง หรือการเลือก
ไม่สุจริตเที่ยงธรรม หรือ ออกเสียงประชามติไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กกต. สั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง ยกเลิก

กกต. สั่งเลือกตั้ง ออกเสียงประชามติใหม่ บางหน่วย หรือทุกหน่วย

สั่งได้ก่อนประกาศผล + มีหลักฐานควรเชื่อ + ไม่สุจริตเที่ยงธรรม

คำสั่งเป็นที่สุด

2 ใบส้ม (สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครไว้เป็นการชั่วคราว)

เหมือนใบเหลือง

ถ้าผู้กระทำเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือรับเลือก → ใบส้ม 1 ปี

คำสั่งเป็นที่สุด

รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นกติกาหลักในการบริหารราชการแผ่นดินของผู้ที่จะเข้ามาใช้อำนาจปกครองในนามของปวงชนชาวไทย ตามกระบวนการประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ยิ่งไปกว่านั้น ปวงชนชาวไทย ทุกหมู่เหล่าล้วนมีหน้าที่ ที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมทั้งได้รับสิทธิในการปกป้องคุ้มครอง โดยรัฐธรรมนูญนี้ในฐานะพลเมืองไทยอย่างเท่าเทียมกันทุกคน

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้จัดทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยขึ้น เพื่อเป็นคู่มือสำหรับประชาชนในการศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาของรัฐธรรมนูญได้โดยง่ายด้วยการสรุปและนำเสนอเฉพาะในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ อาทิ เรื่อง สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย องค์ประกอบและที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชน การปกครองท้องถิ่น การปฏิรูปประเทศ ตลอดจนถึงบทบาทหน้าที่ของ กกต. ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่เดินทาง (ROAD MAP) ระยะที่สองของ กกต. ที่กำหนดให้มีการส่งเสริมให้พี่น้องประชาชนได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยภายหลังที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้ว

ขอขอบพระคุณกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ที่ได้ให้ความกรุณากับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการให้ข้อคิด ความเห็น จนทำให้เนื้อหาในเอกสารคู่มือประชาชนฉบับนี้ มีความกระชับ กระฉับ และถูกต้อง รวมทั้ง ขอขอบคุณคณะทำงานด้านกิจการการมีส่วนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทุกท่าน ที่ได้ช่วยกันเรียบเรียงและปรับเนื้อหาด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ เชื่อว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับพี่น้องประชาชนชาวไทยทุกท่าน ที่จะทำหน้าที่เป็นพลเมือง(พลังของเมือง) ที่เข้มแข็งต่อไป

(ดร.ประวิช รัตนเพียร)
กรรมการการเลือกตั้ง
สิงหาคม 2560

4 การรับรองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (ม.27-48)

เสมอภาค

- บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน
- ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน
- ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องต่างๆ อาทิ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายภาพหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด
- มาตรการต่างๆ ที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

สิทธิและเสรีภาพ

- บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย
- ห้ามจับและคุมขังบุคคลใดถ้าไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาล
- ห้ามทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม

เสรีภาพบริบูรณ์

- การนับถือศาสนา และมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนา แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี

สิทธิที่ได้รับการคุ้มครอง

➢ การไม่ถูกเกณฑ์แรงงาน	➢ การรับทราบข้อมูลข่าวสาร (บุคคลและชุมชน)
➢ ความเป็นอยู่ส่วนตัว	➢ สิทธิบุคคลและชุมชน
➢ ทรัพย์สินและการสืบมรดก	➢ สิทธิผู้บริโภค
➢ การไม่ถูกเนรเทศหรือถูกห้ามเข้าในราชอาณาจักร	➢ การได้รับบริการสาธารณสุข
มารดาในช่วงก่อนและหลังคลอดบุตร

การปฏิรูปประเทศไทยสู่อนาคต

1 ด้านการเมือง

- มีกลไกให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันการเมืองของประชาชน
- พรรคต้องรับผิดชอบในการประกาศนโยบายที่มีได้มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าและความเสี่ยง ตลอดจนกลไกแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี

2 ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

- ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานของรัฐ
- มีมาตรการคุ้มครอง ป้องกันจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

3 ด้านกฎหมาย

- พัฒนาระบบการออกกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล
- ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล

4 ด้านกระบวนการยุติธรรม

- ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการถ่วงดุลและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- แก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานของตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพให้เสร็จภายใน 1 ปี

5 ด้านการศึกษา

- ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา
- มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์
- ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ
- ต้องมีคณะกรรมการอิสระเพื่อศึกษาและทำข้อเสนอแนะภายใน 60 วัน ร่างกฎหมายภายใน 2 ปี และตรากฎหมายจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือการศึกษา ภายใน 1 ปี

6 ด้านเศรษฐกิจ

- ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ

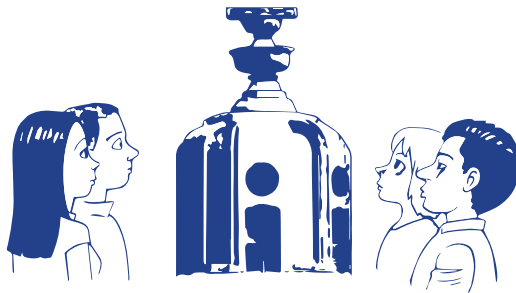
7 ด้านอื่นๆ

- มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืน
- ตรวจสอบกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินและการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม
- ปรับระบบหลักประกันสุขภาพ และสร้างระบบการแพทย์พื้นฐานเพื่อดูแลประชาชน

การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ภายใต้ความเป็นประเทศไทยที่เป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว

- > การจัดตั้งองค์กรปกครองในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น
- > องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนายั่งยืน
- > รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเอง โดยจัดระบบภาษี หรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม
- > การบริหารงานบุคคลต้องใช้ระบบคุณธรรม และต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น
- > กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง สำหรับผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะให้มีมาโดยวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน
- > การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ
- > ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติ หรือถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

- มาตรา 1** ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้
- มาตรา 2** ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- มาตรา 3** อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

1 หลักประกันสิทธิเสรีภาพ (ม.4, ม.25 และ ม.26)

- > ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง
- > บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพ นอกจากที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองแล้ว การใดที่ไม่ห้ามหรือจำกัดโดยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายย่อมทำได้
- > บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ สามารถอ้างกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้
- > บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิ มีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยา หรือช่วยเหลือจากรัฐ

2 หลักเกณฑ์การใช้สิทธิเสรีภาพ (ม.25)

- > ไม่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ
- > ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- > ไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพ ของบุคคลอื่น

3 หลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยรัฐ (ม.26)

- > ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขในรัฐธรรมนูญ
- > ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม
- > ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ
- > ไม่กระทบศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ต้องระบุเหตุผลในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ และต้องใช้บังคับเป็นการทั่วไป

ปวงชนชาวไทยมีหน้าที่หลัก ดังนี้

1 ความรับผิดชอบ

- มีจิตสาธารณะ
- พิทักษ์รักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือลงประชามติอย่างอิสระ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
- ไม่รวมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ
- ร่วมมือ สนับสนุน การอนุรักษ์ คุ้มครอง สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม
- การป้องกันประเทศ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2 เคารพสิทธิ เสรีภาพ

- เคารพและไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่กระทำการที่ก่อให้เกิดความแตกแยก หรือเกลียดชังในสังคม

3 เคารพกฎ กติกา

- ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ
- รับราชการทหาร
- เสียภาษีอากร

การเมืองระบบตัวแทน

การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น

- ★ อบจ.
- ★ เทศบาล
- ★ อบต.
- ★ กทม.
- ★ เมืองพัทยา

การเลือกตั้งระดับชาติ

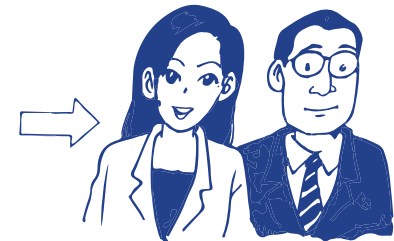
- ★ ส.ส. แบบแบ่งเขต 350 คน
- ★ ส.ส. บัญชีรายชื่อ 150 คน
- ★ การเลือก ส.ว.

การเมืองสำหรับทุกคน

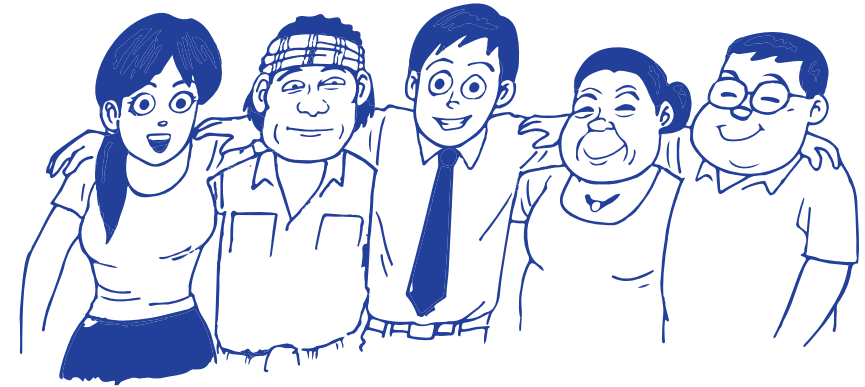
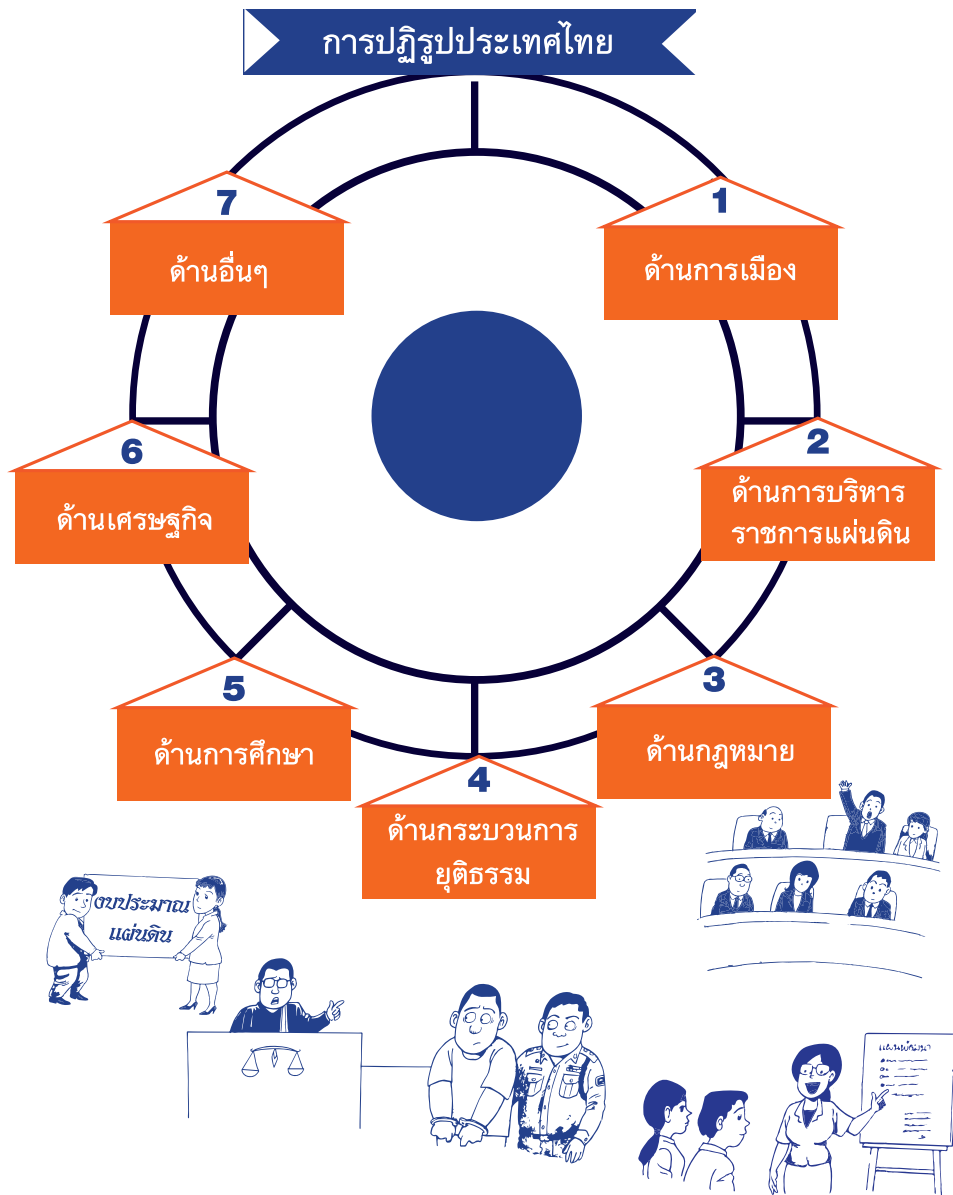
ประชาชน

ผู้แทนราษฎร

หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ

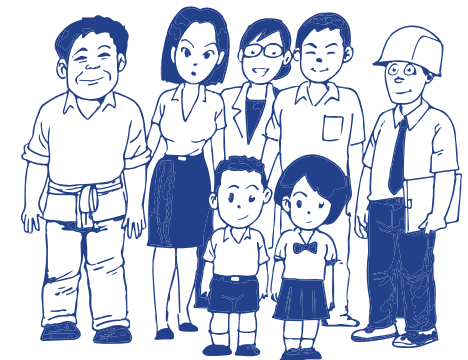
เสรีภาพ

- > ในเคหสถาน
- > ในการแสดงความคิดเห็น
- > ในการเสนอข่าวสาร
- > ในการติดต่อสื่อสาร
- > ในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่
- > ในการประกอบอาชีพ
- > ในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์
- > ในการชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธ
- > ในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมือง

ข้อห้ามการใช้สิทธิเสรีภาพ

- > บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไม่ได้

สิทธิ หน้าที่

แนวนโยบายแห่งรัฐ

- 1 การใช้ :** เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน
- 2 มาตรการ :** ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล

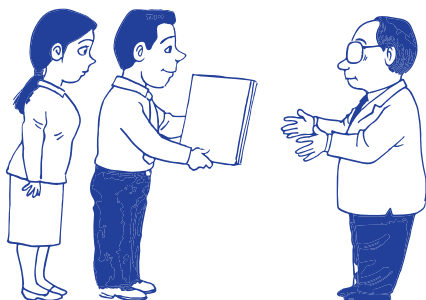
- ส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ
- อุปถัมภ์ และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น สนับสนุนการเผยแผ่หลักธรรมของศาสนา
- จัดกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม สะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร
- จัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปะวิทยาการ
- ส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ให้ดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจ
- เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ส่งเสริมสุขภาพและการศึกษา
- วางแผนและมีมาตรการ เกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน
- คุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและสวัสดิการ การประกันสังคม สิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสม
- จัดระบบเศรษฐกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดให้มีกลไกให้เกษตรกรสามารถแข่งขันในตลาดได้
- พัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- จัดให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดประชาชน
- ส่งเสริมให้ประชาชนรู้และเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การใช้อำนาจทางตรงด้วยตนเอง

1 หน้าที่พื้นฐาน

- พิทักษ์สถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย
- ดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมาย

2 หน้าที่ทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นจริง

- เด็กทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
- จัดบริการสาธารณสุข สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง
- อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยจัดให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

3 หน้าที่บริการสาธารณะ

- เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้ประชาชนเข้าถึงโดยสะดวก
- จัดให้มีองค์กรที่มีอิสระรักษาสิทธิเสรีภาพ และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม
- จัดให้มีการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค
- รักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรม
- จัดให้มีมาตรการ กลไกป้องกัน และขจัดการทุจริตอย่างเข้มงวด

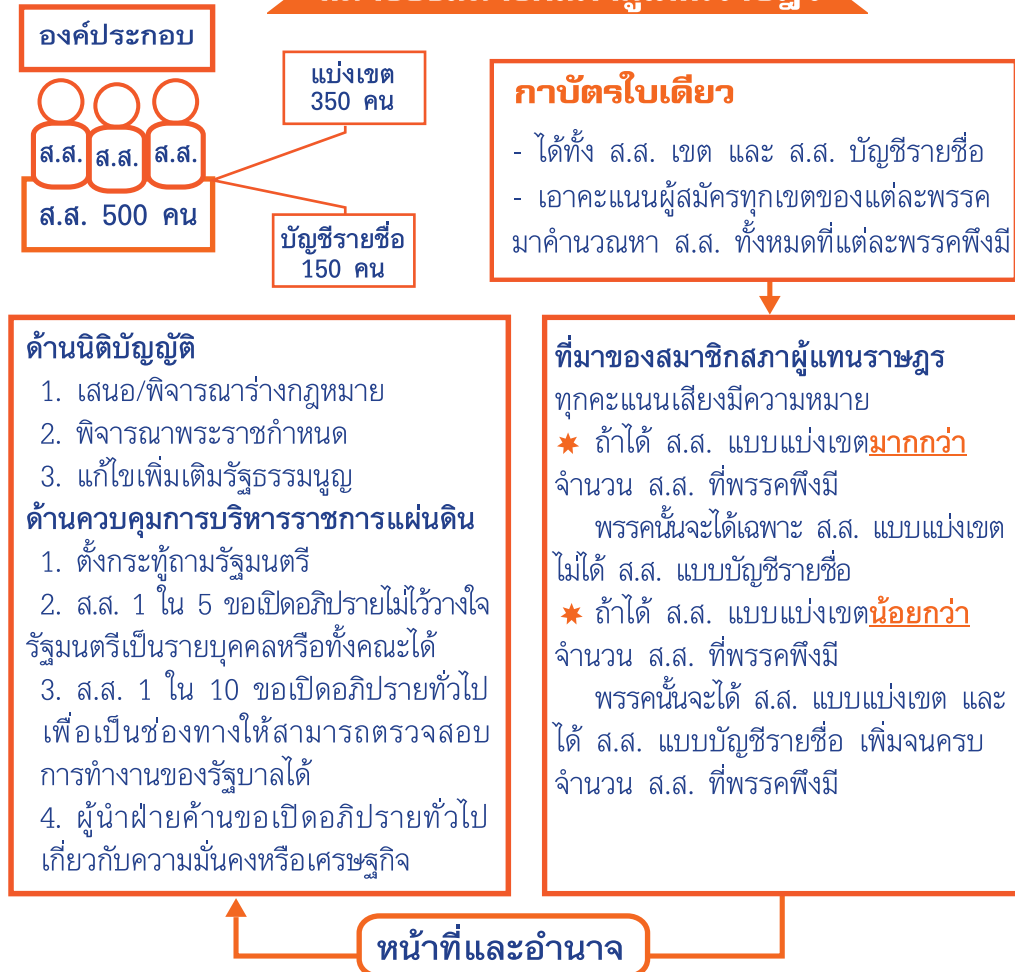
4 การตรวจสอบการทำหน้าที่ของรัฐ

- ประชาชนและชุมชนมีสิทธิที่จะติดตามและเร่งรัดฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับบริการตามที่รัฐมีหน้าที่จัดทำให้

เลือกบุคคล ถอดถอน
กลั่นกรอง ตรวจสอบ

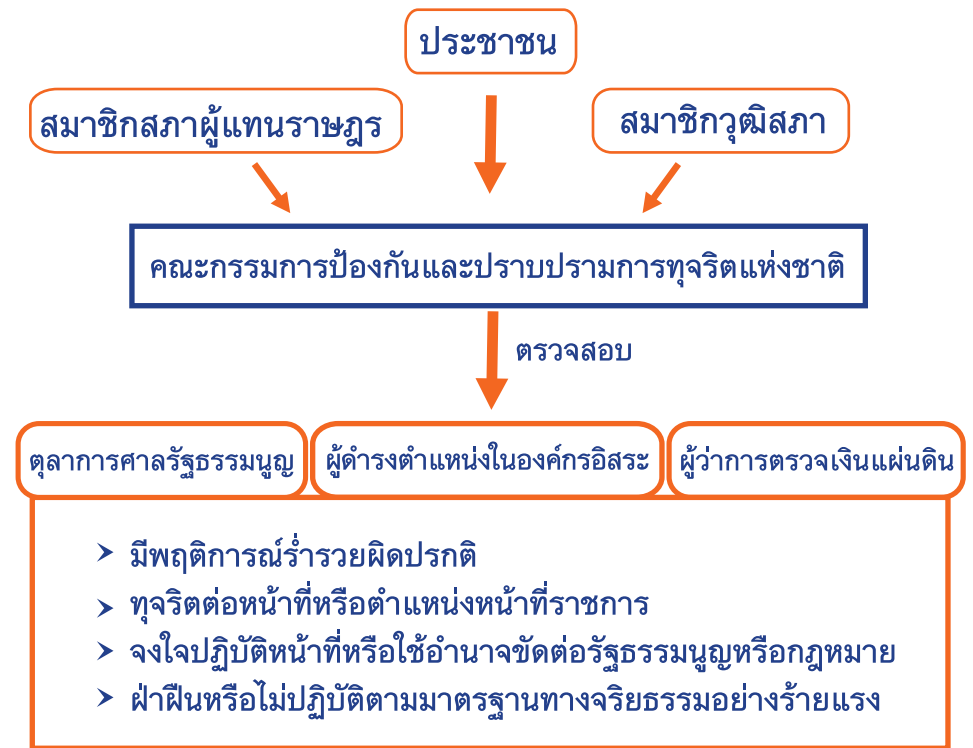

ที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ระบบการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมเป็นการนำระบบการเลือกตั้ง 2 ระบบมาใช้ในการเลือกตั้งคราวเดียวกัน โดยนำระบบคะแนนนำมาใช้กับการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 350 เขต และใช้รูปแบบเขตเดียวเบอร์เดียว รวม 350 คน จากนั้นนำระบบสัดส่วนมาใช้กับคะแนน ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยคิดคะแนนผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมด มาจัดสรร ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 150 คน ให้พรรคการเมืองตามสัดส่วนคะแนนแบบแบ่งเขตที่พรรคได้รับ

กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรอิสระ

**ประพฤติ
มิชลบ**

**กระทำผิด
ในกระบวนการ
ยุติธรรม**

การมีส่วนร่วมของประชาชน

อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย

มาตรา 3 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยได้อย่างไร

ใช้อำนาจทางตรง

- ด้วยตัวเอง
- ร่วมกับผู้อื่น

ใช้อำนาจทางอ้อม ผ่านการเลือกตัวแทน

ประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยได้อย่างไร

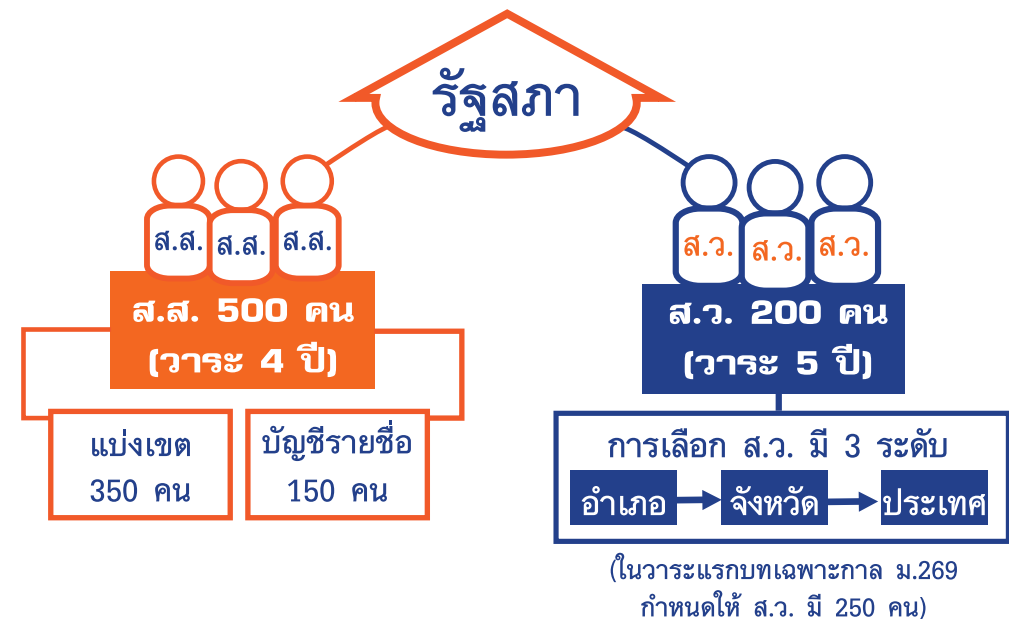
- 1) **การใช้อำนาจทางตรงด้วยตนเอง** ตามสิทธิ กลไกที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การแสดงความคิดเห็นโดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เป็นต้น
- 2) **การใช้อำนาจทางตรงร่วมกับผู้อื่น** เช่น การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองท้องถิ่นที่ทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ
- 3) **การใช้อำนาจทางอ้อมผ่านการเลือกตัวแทน** เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) การเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อไปทำหน้าที่นิติบัญญัติ หรือกำหนดนโยบายบริหารและพัฒนาประเทศ หรือเพื่อตรวจสอบการบริหาร และผลักดันการแก้ไขปัญหา

รัฐสภา : องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ

รัฐสภา ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

ทั้งสองสภามีหน้าที่และข้อห้าม ดังนี้

- 1) ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติ
- 2) ส.ส. หรือ ส.ว. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอผ่านประธานของแต่ละสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการสิ้นสุดการเป็นสมาชิกภาพ
- 3) ห้าม ส.ส. หรือ ส.ว. หรือ กมธ. แปรญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณที่มีผลให้มีส่วนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณ หากฝ่าฝืนศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งให้สิ้นสุดสมาชิกภาพหรือเพิกถอนสิทธิรับสมัครรับเลือกตั้ง (ใบดำ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- ★ มีสัญชาติไทยโดยการเกิด อายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- ★ เป็นสมาชิกพรรคการเมืองติดต่อกันไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่กรณียุบสภาให้ลดลงเหลือ 30 วัน
- ★ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้
 - มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
 - เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง
 - เคยศึกษาในจังหวัดที่สมัครเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปีการศึกษา
 - เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัคร แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปี
- ★ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

คุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1. มีสัญชาติไทย หรือได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีในวันเลือกตั้ง
3. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง
4. อาศัยอยู่นอกเขตเลือกตั้ง หรือมีชื่ออยู่ในเขตเลือกตั้งน้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรก็มีสิทธิเลือกตั้ง

1 องค์ประกอบและหน้าที่ของศาล

ศาลยุติธรรม
(มาตรา 194
และมาตรา 195)

พิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจศาลอื่น

มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ศาลปกครอง
(มาตรา 197)

พิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง (ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น)

ศาลทหาร
(มาตรา 199)

พิจารณาพิพากษาคดีอาญาผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและคดีอื่น

2 องค์ประกอบและหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ
(มาตรา 200 –
มาตรา 214)

- > จำนวน 9 คน
- > วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- > วินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายและร่างกฎหมาย
- > วินิจฉัยคุณสมบัติผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- > ตัดสินปัญหาของ ส.ส. ส.ว. ครม. และองค์กรอิสระ
- > ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

3 องค์ประกอบและหน้าที่ขององค์กรอิสระ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา 222 – มาตรา 227)

- > จำนวน 7 คน
- > วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- > ดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย
- > ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ผู้ตรวจการแผ่นดิน (มาตรา 228 – มาตรา 231)

- > จำนวน 3 คน
- > วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- > เสนอแนะเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นจากรัฐ
- > ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (มาตรา 232 – มาตรา 237)

- > จำนวน 9 คน
- > วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- > ควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในหน่วยงานรัฐ
- > ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 238 – มาตรา 245)

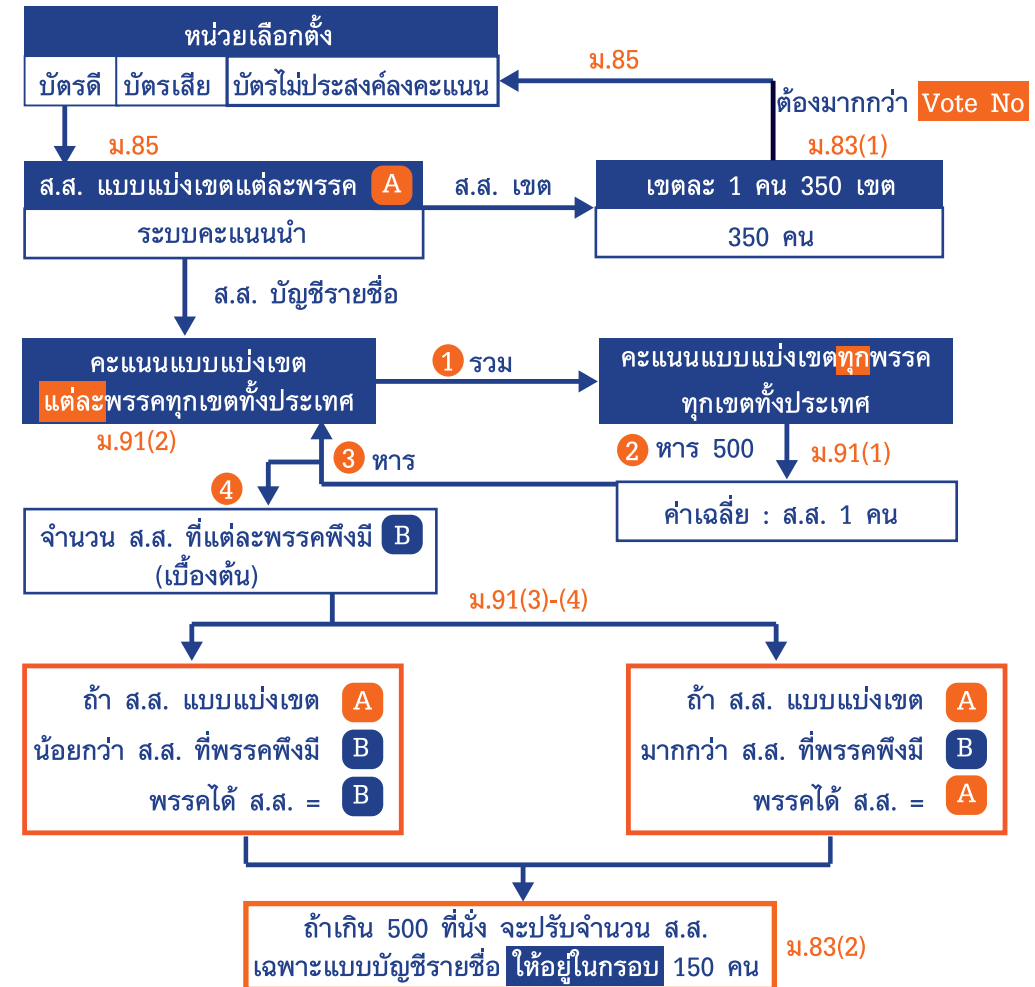
- > จำนวน 7 คน
- > วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- > กำกับการทำงานที่ตรวจเงินแผ่นดิน และตรวจสอบการใช้งบประมาณแผ่นดิน
- > ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (มาตรา 246 – มาตรา 247)

- > จำนวน 7 คน
- > วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- > ตรวจสอบ รายงาน และเสนอแนะกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- > ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

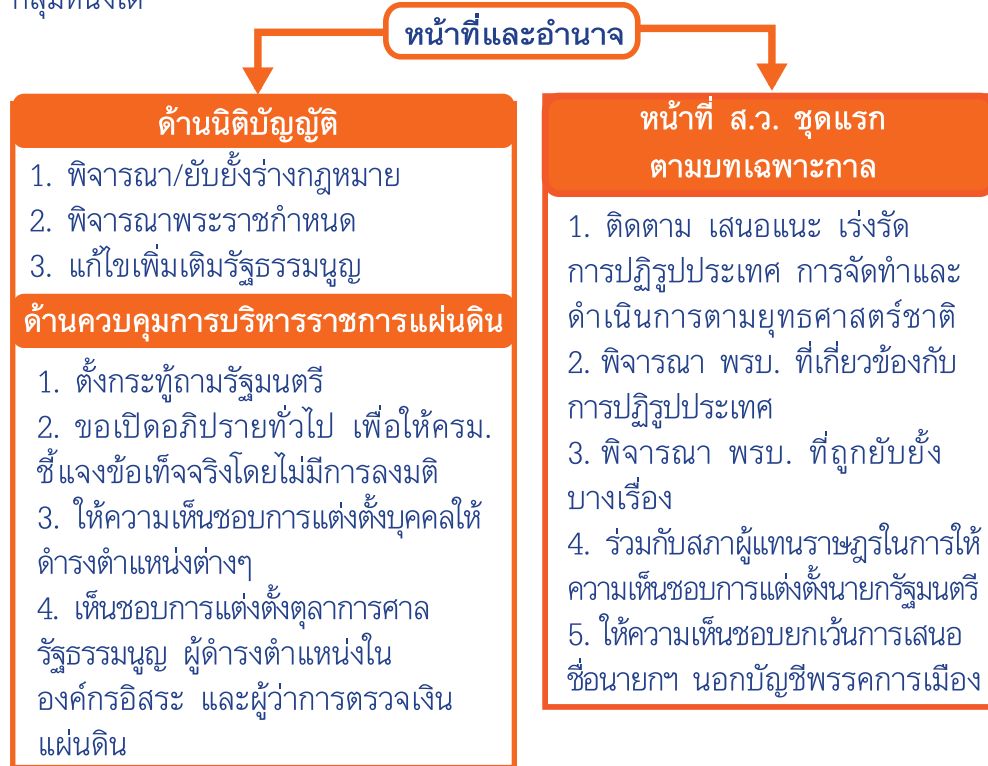
วิธีการเลือกตั้ง ส.ส. ระบบจัดสรรปันส่วนผสม

- ♦ คิดทุกคะแนนของผู้สมัคร ส.ส. ทุกคน ทั้งคนที่ได้รับเลือกตั้งและไม่ได้รับเลือกตั้ง
- ♦ จัดสรรจำนวน ส.ส. ให้ทุกพรรคตามสัดส่วนคะแนนที่แต่ละพรรคได้
- ♦ ใช้บัตรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใบเดียว

ที่มาของวุฒิสภา

สมาชิกวุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 200 คน มาจากการเลือกกันเองของบุคคล ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงาน หรือเคยทำงานด้านต่างๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

ที่มาและการเลือก ส.ว.

ส.ว. 200 คน มาจากการเลือกกันเองของประชาชนผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์จากทุกภาคส่วนที่มีความหลากหลายทางสังคม โดยคุณสมบัติที่สำคัญคือเป็นผู้ไม่ฝักใฝ่หรือยอมตกอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใดๆ

ทั้งนี้ การได้มาซึ่ง ส.ว. ให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนไทย

กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ

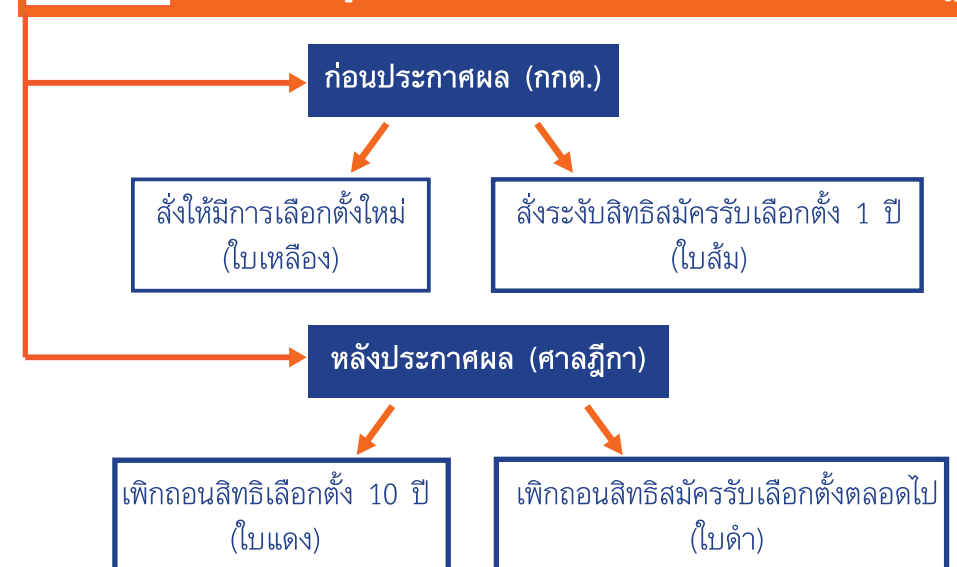
การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐเป็นหนึ่งในหลักการที่สำคัญที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยกลไกต่างๆ ได้แก่

กลไกที่ 1 การคัดกรองคุณสมบัตินักการเมือง โดย กกต. และศาล

ผู้เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง จะต้องไม่เคยมีพฤติกรรมทุจริต ประพฤติมิชอบ ไม่เคยถูกไล่ออกจากหน่วยงานของรัฐ ไม่เคยทำผิดในคดีร้ายแรงต่างๆ เช่น

- > ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- > ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ การฉ้อโกงประชาชน
- > ผลิต นำเข้า ส่งออกหรือค้ายาเสพติด
- > เจ้ามือการพนัน
- > การค้ำมนุษย์
- > การฟอกเงิน
- > การทุจริตเลือกตั้ง

กลไกที่ 2 การคัดกรองผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดย กกต. และศาลฎีกา

กลไกที่ 3 การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจากการเสนอขององค์กรอิสระ โดย กกต. และ ป.ป.ช.

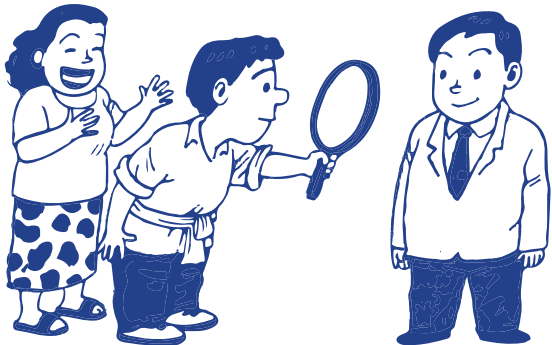
- > กกต. ส่งคำร้องไปศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- > ป.ป.ช. วินิจฉัยเอง หรือ ส่งคำร้องไปศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อถอดถอน

กลไกที่ 4 การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยรัฐสภา

- > ส.ส. หรือ ส.ว. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เข้าชื่อต่อประธานสภาที่ตนเป็นสมาชิกให้ถอดถอน
- > ส.ส. หรือ ส.ว. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญถอดถอน (กรณีแปรญัตติที่เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือรายจ่ายเพิ่มเติมหรือโอนงบประมาณ)
- > ส.ส. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาเสนอญัตติเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

กลไกที่ 5 การตรวจสอบการละเมิดของหน่วยงาน โดย กสม. คตง.

- > ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- > ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินให้เกิดความคุ้มค่า
- > ตรวจสอบวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด

ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

1. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
2. อยู่ระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
3. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
4. วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ขั้นตอนการลงคะแนนเลือกตั้ง (เนื้อหาเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญ)

1. ตรวจสอบรายชื่อ และลำดับที่จากบัญชีรายชื่อที่ประกาศไว้หน้าที่เลือกตั้ง
2. ยื่นบัตรประชาชน หรือบัตร หรือหลักฐานที่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐออกให้ โดยมีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก เช่น บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ บัตรประจำตัวผู้รับบำนาญ ใบขับขี่ หนังสือเดินทาง เป็นต้น และลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อเป็นหลักฐานแสดงตนการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ระหว่างเวลา 08.00 – 16.00 น.)

3. รับบัตรเลือกตั้ง ลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขาบนต้นข้าวบัตรเลือกตั้ง พร้อมรับบัตรเลือกตั้ง 1 ใบ

4. ทำเครื่องหมายกากบาท X เลือกผู้สมัครเพียงหมายเลขเดียว หากไม่ต้องการเลือกใครให้ทำเครื่องหมายกากบาท X ในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนน

5. หย่อนบัตรด้วยตนเอง เมื่อลงคะแนนเสร็จแล้วพับบัตรเลือกตั้งให้เรียบร้อย และหย่อนบัตรลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเอง

สมาชิกวุฒิสภามีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปีในวันสมัครรับเลือก
3. มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.ป. การได้มาซึ่ง ส.ว.
4. เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สมัคร

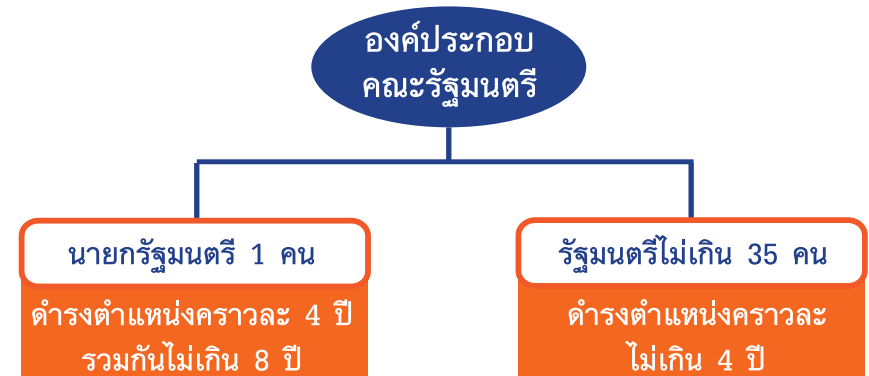

ลักษณะต้องห้าม

1. เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้สมัคร
2. เป็นข้าราชการ
3. เป็นหรือเคยเป็น ส.ส. เว้นแต่พ้นการเป็น ส.ส. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือก
4. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
5. เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือรัฐมนตรี เว้นแต่พ้นจากการดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือก
6. เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่ง ส.ส. ส.ว. ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็น ส.ว. ในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญ หรือในองค์กรอิสระ

คณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรี (ครม.) ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีอื่นไม่เกิน 35 คน

อำนาจหน้าที่ ครม.

ครม. มีอำนาจหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินโดยจะต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา และบริหารงานโดยยึดหลัก ดังนี้

- 1) ยึดประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม
- 2) รักษาวินัยการคลังอย่างเคร่งครัด
- 3) ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 4) สร้างสังคมสงบสุข สามัคคี โปร่งใส

นอกจากนี้ ครม. ยังมีอำนาจ

- > ขอให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
- > เป็นผู้เสนอให้พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับ
- > เป็นผู้เสนอให้พระมหากษัตริย์ตราพระราชกฤษฎีกา
- > เป็นผู้เสนอให้พระมหากษัตริย์ประกาศใช้หรือยกเลิกกฎอัยการศึก
- > เป็นผู้เสนอให้พระมหากษัตริย์ทรงทำหนังสือสัญญาสันติภาพขึ้น
- > เป็นผู้เสนอให้พระมหากษัตริย์พระราชทานอภัยโทษ

ห้าม คณะรัฐมนตรี เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณที่มีผลให้ ส.ส. ส.ว. หรือ กมธ. มีส่วนทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณ หากฝ่าฝืน ศาลรัฐธรรมนูญอาจมีคำวินิจฉัยให้พ้นตำแหน่งทั้งคณะ และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ใบดำ)

ที่มาของนายกรัฐมนตรี

พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคเห็นชอบจะเสนอเป็นนายกรัฐมนตรีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งพรรคละไม่เกิน 3 คน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ

ในระยะ 5 ปีแรก (วาระแรก) ให้รัฐสภาเป็นผู้เลือกนายกรัฐมนตรีจากรายชื่อในบัญชีของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็น ส.ส. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวน ส.ส. ทั้งหมด สำหรับคราวต่อไปเป็นหน้าที่ของ ส.ส. ในการเลือกนายกรัฐมนตรี

การขัดกันแห่งผลประโยชน์

ครม. ส.ส. ส.ว. จะต้อง

- > ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ
- > ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ จากหน่วยงานรัฐเป็นพิเศษ
- > ไม่ขัดขวางหรือแทรกแซงการใช้สิทธิหรือเสรีภาพของสื่อมวลชนโดยมิชอบ
- > ไม่เป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

รวมถึงต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งตามหน้าที่หรืออำนาจของรัฐมนตรี หรืออำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินตามที่ได้แถลงต่อรัฐสภา

การได้มาซึ่ง ส.ว. วาระเริ่มแรก (บทเฉพาะกาล)

การได้มา ซึ่ง ส.ว. 250 คน

(ก) กกต. ดำเนินการคัดเลือก ให้ได้ 200 คน เสนอ คสช.
→ คสช.คัดเลือกเป็น ส.ว. 50 คน ล้างรองไว้ 50 คน

(ข) คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหา 400 คน เสนอ คสช.
→ คสช.คัดเลือก 194 คน รวมกับปลัดกระทรวงกลาโหม ผบ.สส./ผบ.ทบ./ผบ.ทอ./ผบ.ทร./ผบ.ตร. อีก 6 คน

กำหนดให้วุฒิสภาในวาระแรก มีจำนวน 250 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี โดยมี

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา ดังนี้

(ก) กกต. จัดให้มีการเลือก ส.ว. จำนวน 200 คน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง ส.ส. ไม่น้อยกว่า 15 วัน แล้วนำรายชื่อเสนอต่อ คสช.

(ข) คณะกรรมการสรรหา ส.ว. คสช. แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านต่างๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่า 9-12 คน คัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม จำนวนไม่เกิน 400 คน เสนอต่อ คสช.

